

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“ Sibiu.

Foale politice

Apare în fiecare Duminecă.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir pe săptămână 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

România și Dardanelele.

— A doua scrisoare. —

București, 22 Febr. v.

Bombardarea Dardanelor din partea flotelor engleză și franceză este pentru România un moment de cea mai mare însemnătate, în decursul războiului european. Acest fapt atinge de aproape și interesele noastre, fiindcă prin strâmtoarele Bosforului și Dardanelor avem și noi singurul drum pe apă, spre a ne putea trimite în lumea largă mărfurile, cari ne sunt de prisosință în țară (spre pildă cereale, petrolu etc.)

Stăpânirea turcească asupra acestor strâmtoare nu ne-a făcut greutate; pentru comerț Dardanelele au fost deschise ori când în vreme de pace; n'am cunoscut, vorbind în general, nici piedeci, nici șicane.

De prezent însă mereu ni se atrage atenția, din unele părți, asupra primejdiei ce ar fi pentru noi, dacă o altă putere — să-i zicem pe nume: Rusia, — ar pune stăpânire pe Bosfor și Dardanele. România, s'a zis, ar fi atunci la discreția (în mâna) puternicei sale vecine, în ce privește exportul și deci temelia întregii sale vieți economice.

Da, aceasta ar fi o primejdie, — dacă așa ceva s'ar pune la cale și s'ar întâmpla. Vedem însă, că sunt chiar aliatale Rusiei, în deosebi Anglia, cari nu plănuiesc în așa fel viitoarea stăpânire a strâmtoării Dardanelor, ci a lăsat înaintea a se înțelege, că strâmtoarele dimpreună cu Constantinopolul, — în caz de învingere a Triplei Înțelegeri, — vor fi declarate internaționale (adecă puse sub stăpânirea mai multor puteri europene, iar prin strâmtoare vor putea trece mărfurile din orice țară).

Nu o stăpânire de constrângere (apăsare), ci o stăpânire de libertate e vorba să se statorească aci. Și chiar faptul, că atacul contra Dardanelor se dă de către Englezi și Francezi, iar nu și de către Ruși, are să apese asupra însemnării, că: n'are să se stabilească acolo nici un fel de tiranie, ci dimpotrivă, au să se ia măsuri, ca libertatea trecerii pașnice prin strâmtoare să fie garantată pentru totdeauna și pentru toți.

Așa sunt de părere mulți, că se vor petrece lucrurile: Gurile Dunării, Bosforul și Dardanelele, în frunte cu Constantinopolul, vor fi declarate internaționale și puse sub ocrotirea mai multor state europene.

Bine înțeles, asta se va întâmpla

numai în cazul, când flota engleză și franceză ar putea forța cuprinderea Dardanelor (strâmtoarea cea mai de căpetenie, care leagă Marea Egeică cu Marea Marmara, pe malul căreia se află Constantinopolul, de unde apoi se începe a doua strâmtoare Bosforul, ce leagă Marea Marmara cu Marea-Neagră).

Dar deocâmdată nu se poate prevedea cu siguranță rezultatul bombardării Dardanelor. Fapt este însă, că Englezii și Francezii au adunat forțe mari, cu cari mai curând sau mai târziu cine știe la ce rezultate vor putea ajunge. Ba ei vestesc, că vor debarca (da jos pe uscat) și trupe de cestelalte.

În același timp Turcii încă au făcut o mulțime de pregătiri: și-au întărit forturile (locurile de apărare, de unde pușcă asupra corăbiilor), și-au adus tunuri moderne și muniție din Germania, au adunat în jurul Constantinopolului spre Dardanele armată pe uscat etc.

Vedem deci, că pe ambele părți se fac cele mai întinse planuri de luptă.

Iar în legătură cu aceasta se pun cele mai mari stăruințe pentru câștigarea, pe o parte sau alta, a statelor neutrale, cari sunt în vecinătate și prin urmare interesate la rezolvarea chestiei strâmtoarelor. Între aceste state sunt Grecia, Bulgaria, România, iar într-o măsură oarecare și Italia.

La începutul bombardării Dardanelor Englezii și Francezii au invitat și pe Italia să iee parte la acest atac. Italia nu s'a învoit. Același lucru l'a făcut și Grecia zilele trecute. Cu toate acestea, se susține, că flota anglo-franceză de aceea forțează să cuprindă Dardanelele, fiindcă speră, că atunci statele neutrale din vecinătate se vor învoi mai ușor să se dea pe partea lor. Că Englezilor și Francezilor le va succeda sau nu cuprinderea strâmtoarelor — asta ne va putea arăta viitorul. Una însă stă: când se va fi ajuns în Dardanele la lupta decisivă (hotărâtoare), atunci se vor ivi noi momente de considerat și pentru statele neutrale vecine. C.

Situația războiului.

După diferitele știri și comunicate oficiale asupra mersului războiului, se pare că în ultimele zile luptele au fost tare influențate de mersul vremii: atât din Carpați, cât și din munții Vosghi ai Franței, se anunță zăpezi mari și viscole. Iar dacă cu toate acestea, spre pildă în Carpați, trupele noastre țin mereu piept cu Rușii, — cari desigur că mai ușor decât noi pot suportă frigul, — aceasta însemnează tărie și putere pe partea noastră. Doar cu atâta de mai au noroc Rușii, că ei sunt mulți, altcum le-ar merge cu mult mai rău.

În partea de vest a Galiției și în Polonia rusească nu s'a întâmplat nimic deosebit: au fost mai mult numai lupte de artilerie, pe întinderi restrânse. — În Polonia de nord, spre Prusia orientală, s'au continuat luptele între Germani și Ruși, dar la rezultate mai mari, mai hotărâtoare, nu s'a ajuns încă pe acest front.

Mai vehemente au fost însă luptele între Germani și Francezi, cari s'au dat în diferite părți de pe acel front. Acum câțva timp, Francezii au fost luat ofensiva contra Germanilor prin mai multe locuri. Spre pildă, despre lupta din Champagne un comunicat german spune, că la lupta aceasta au luat parte 6 corpuri de armată francoze, pe când din partea Germanilor au fost cu mult mai puțini. Cu toate

acestea Germanii au câștigat victorii destul de frumoase.

*

În Balcani atențiunea tuturor statelor e concentrată în jurul bombardării Dardanelor. Toate guvernele țărilor din vecinătatea acestor strâmtoare încep a face socoteli, într'un fel sau altul; dar până de prezent nu se mișcă nici una.

Singură Grecia eră să se dea zilele trecute pe partea Triplei-Înțelegeri, care să vede, că a stăruit cu tărie asupra ei, ca Grecia să sară în ajutorul bombardării Dardanelor, atât cu flota, cât și debarcând în Turcia armată pe uscat.

Pentru luarea unei hotărâri în cauză, s'au ținut în Grecia două conzilii de ministri sub prezidenția regelui. În primul conziliu s'a hotărât, ca să fie ascultat și comandantul suprem al flotei grecești. În conziliul al doilea, după ascultarea vorbirei comandantului marinei, s'a hotărât, că Grecia deocâmdată nu află cu cale să între în acțiune.

Urmarea acestei hotărâri a fost, că primul ministru Venizelos a prezentat în cameră demisia (mulțumita) guvernului, din cauză că regele n'ar împărtăși politica lui. Acuma e pe cale a se forma un nou guvern.

Cele petrecute în Grecia au produs mare surprindere în toate celelalte state din vecinătate: lumea e curioasă

ce face Grecia în viitor, după ce acum a declarat, că deocamdată nu află cu cale a se amesteca în războiu. E de prisos de altcum a mai spune, că o eventuală acțiune a Greciei nu poate lăsa nepăsătoare nici pe Italia, Bulgaria și România.

Știri și telegrame

sosite în ultimele zile asupra războiului european.

Din telegramele trimise în zilele din urmă dela biroul de presă al prim-ministrului, dăm părțile mai de seamă dupăcum urmează:

Luptele în nordul Monarhiei.

Budapesta, 4 Martie. Pe frontul din *Carpați*, spre vest dela pasul *Uzso* decurg lupte de proporții (întinderi) din ce în ce mai mari pentru păstrarea coastelor de munți și a înălțimilor. — In decursul zilei am respins săngeros mai multe atacuri rusești și am ajuns noi succese de interes local pe acest front. Cu ocazia luării cu asalt a unei înălțimi spre nord dela *Cisna* am făcut prizonieri 400 de Ruși. — In *Galiția de sud* s'au desfășurat pe întreg frontul lupte violente. De lângă riul *Dunaiet* și din *Polonia rusească* nu e nimic deosebit de amintit. — General *Höfer*.

Budapesta, 5 Martie. Am respins după lupte săngeroase trupele rusești, cari înaintau pe lângă *Biala*, spre sudost dela *Zaklicyn* (in *Galiția de vest*). Pe înălțimile din dreapta și stânga *văii Laborța*, precum și spre nord dela *Cisna* luptele țin încă. Prin unele locuri se dau lupte și noaptea. Pretutindenea unde le-a succes trupelor noastre, ca să câștige teren, dușmanul a trecut în contra-atacuri, pe cari însă noi le-am respins întotdeauna prin izbiri săngeroase. Mai ales în partea șoselei dela *Haligrod* au încercat Rușii, ca să înainteze cu forțe mari folosindu-se de marile vifore de zăpadă. Atacul acesta însă care a ajuns până în nemijlocită apropiere de noi a fost zădărnicit de focul tunurilor și al mitraliezelor noastre suferind dușmanul aici mari pierderi. Pe celelalte fronturi n'a obvenit (nu s'a întâmplat) vre-o schimbare mai însemnată; decurg numai lupte de artilerie. — In jurul fortăreței *Przemysl* (Pșemis) e liniște. — General *Höfer*.

Budapesta, 6 Martie. In *Polonia rusească* precum și pe frontul din *Galiția de vest* e în general liniște. — In *Carpați* s'au dat lupte numai pe unele părți. Situația (starea) e neschimbată. — General *Höfer*.

Budapesta, 7 Martie. Eșirile singuratice ale Rușilor îndreptate spre ținutul nostru din ostul localității *Pietrkow*, în *Polonia*, au fost zădărnice de focul tunurilor noastre. Dealtminte-lea pe acest front, precum și pe cel din *Galiția de vest*, n'a obvenit vre-un eveniment mai demn de semnalat (nu s'a întâmplat nimic deosebit). — In *Carpați* luptele decurg încă pentru stăpânirea câtorva poziții de pe înălțimi. Atât timpul cât și relațiile de perspectivă sunt partea cea mai mare nefavorabile. — Pe teatrul din *Galiția de sudost* e în general liniște. — General *Höfer*.

Budapesta, 8 Martie. Pe unele părți ale frontului nostru din *Polonia rusească* s'au desfășurat eri lupte violente, cari pe unele locuri s'au dat la o distanță (depărtare) foarte mică. Focul succes al artileriei noastre i-a silit pe Rușii cari au suferit pierderi însemnate, ca să-și evacueze (părăsească) pozițiile împinse prea înainte. — In *Carpați*, unde luptele pentru stăpânirea câtorva poziții de pe înălțimi deurg într'un mod foarte favorabil pentru noi, am res-

pins pretutindeni toate atacurile de noapte ale Rușilor. Am făcut prizonieri aici 8 ofițeri și 570 soldați dușmani. — In *Galiția de sud* e și acum liniște. — General *Höfer*.

Budapesta, 9 Martie. In luptele, cari sunt și acum în desfășurare, în *Polonia rusească*, am avut succese pe mai multe rânduri. L'am respins pe dușman din mai multe puncte de razim și linii de foc împinse prea înainte, cauzându-i mari pierderi. — Asemenea succese au avut și eșirile trupelor noastre pe frontul din *Galiția*, unde — in partea *Gorlicei* — am spart prin unele părți liniile de foc dușmane și după o luptă săngeroasă am cucerit o localitate. Am făcut prizonieri mai mulți ofițeri și mai bine de 500 de soldați dușmani.

In *Carpați* se dau lupte îndârjite. Pe teritoriul de lângă *Lupkow* au atacat eri după amiazi Rușii cu mari forțe. Dușmanul își împropăta mereu șirurile rărite aruncând in luptă noi și noi forțe, își mână trupele înainte cu ori și ce mijloace și cu toate că au suferit pierderi grele, au ajuns de trei ori cu ofensiva chiar până în apropierea pozițiilor noastre. Am respins însă tot de-atâtea ori asalturile rusești cauzând dușmanului pierderi nimicitoare. Inaintea pozițiilor noastre zac morții cu sutele. — Pe o altă parte a frontului trupele noastre, după ce au respins eșirile trupelor rusești, au trecut pe neașteptate în ofensivă, am cuprins un deal bine întărit și am făcut iarăș prizonieri 10 ofițeri și 700 de soldați dușmani. Deasemenea și pe o înălțime vecină am prins 1000 de Ruși.

In *Galiția de sud-ost* a dat fiasco simțitor (n'au izbutit) un puternic detașament de cavalerie dușmană, care înaintă singur în contra unei aripi de-a pozițiilor noastre.

General *Höfer*.

Budapesta, 10 Martie. Spre nord dela *Vistula* (in partea *Cracoviei*) a continuat și eri lupta violentă de artilerie. — Spre sud dela *Lopusno* am respins cu ușurință atacul Rușilor. — Inaintând în ținutul dela *Gorlice*, a crescut numărul prizonierilor. Pozițiunile cucerite le-am susținut în tot locul cu toate că dușmanul a încercat să le cucerească în mai multe rânduri.

Pe frontul din *Carpați* dușmanul își re-pește mereu atacurile, pe cari le execută când cu forțe mai mari, când cu forțe mai mici. Astfel i-am respins cauzându-le mari pierderi, în mai multe locuri pe Rușii ce atacau cu multă vehemență și cari înaintaseră până la baricadele noastre. In aceste lupte am făcut iarăș 600 de prizonieri. — Vremea nefavorabilă ce dăinuiește în zilele din urmă in *Carpați* reclamă încordări extraordinare dela trupele noastre, de pe acest front. Trupele fiind mereu în atingere cu dușmanul stau în luptă ziua și noaptea fără întrerupere și adeseori sunt constrânse să execute (facă) atacuri in gerul cumplit și prin zăpada mare, sau să-și apere pozițiile față cu atacurile forțelor dușmane, mai de multeori covârșitoare. Ținuta bravelor noastre trupe precum și fiecare soldat, care ia parte în aceste lupte merită lauda cea mai mare. — General *Höfer*.

Budapesta, 11 Martie. Pe frontul din *Polonia rusească* lupta durează încă cu vehemență. — In *Galiția vestică* s'a mărit terenul ocupat de trupele noastre spre sud dela *Gorlice*. Un tranșeu al dușmanului l-am luat cu asalt și am făcut 200 prizonieri.

Inre împrejurări mai bune de observare artileria noastră a avut succese in unele părți ale frontului din *Carpați*. O înălțime din apropierea pozițiilor noastre, care era ocupată de infanteria dușmană, a fost cuprinsă de artileria noastră; Rușii au luat-o la fugă, suferind mari pierderi prin focul șrapnelor noastre. Pe acest front am făcut, cu prilejul luării unei poziții,

300 de Ruși prizonieri și am cuprins mult material de războiu.

In *Galiția sud-ostică* e în general liniște în fața pozițiilor noastre. Spre nord dela *Nadzworna* am respins atacurile mai slabe ale dușmanului, iar la urmărirea lui am făcut 190 de prizonieri.

In *Bucovina* nu s'a întâmplat nimic deosebit în timpul din urmă. Lângă *Cernăuți* pe malul nordic al riului *Prut* au fost ciocniri neînsemnate. — General *Höfer*.

Luptele Germanilor cu Francezii, Englezii și Rușii.

Din partea marelui cartier general german s'a dat în zilele din urmă următoarele comunicate oficiale, pe cari le dăm așa după cum s'au trimis din *Budapesta* dela biroul de presă al prim-ministrului:

Berlin, 6 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: Spre sudvest dela *Ypern* (in *Belgia*) le-am smuls Englezilor printr'un contra-atac un tranșeu. Am zădărnicit încercările Francezilor de a ne scoate din poziția pe care am ocupat-o pe înălțimea *Loretto*. Respingându-le ataoul, li-am făcut prizonieri 50 de soldați. — In *Champagne* (cetește *Șampanie*) Francezii și-au continuat atacurile la *Perthes* și *Le Mesnil*. Toate aceste atacuri însă au rămas fără succes. La *Perthes* am făcut prizonieri 5 ofițeri și 140 de soldați francezi. Printr'un contra-atac li-am luat Francezilor o pădurice. Deasemenea au rămas fără nici un succes încercările Francezilor de a ne ataca pozițiile de de lângă *Vaquice* și *Concenvoys*, precum și spre ost dela *Badonviller* și spre nordost dela *Perthes*.

Pe câmpul de operații dela est: După ce ne-am pus la adăpost sigur întreagă prada de războiu cuprinsă pe teritoriul păduros din nord-vestul localității *Grodno*, precum și in jurul *Augustow*-ului, fără ca Rușii să ne fi putut împedeca dela aceasta cu toate contra-măsurile lor energice, trupele noastre, pe cari le-am întrebuințat până acum acolo, sunt de prezent libere.

Afară de acestea la *Grodno* și la *Lomza* n'a obvenit vre-un eveniment mai important. Am respins atacurile, pe cari Rușii le-au îndreptat în contra noastră spre nordvest dela *Prasnis*, cauzând dușmanului mari pierderi. Și spre nordvest dela *Plock* am respins un atac rusec. Din ținutul din stânga *Vistulei* nu e nimic de semnalat.

Berlin, 7 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: Intre țărmul mării și *Somme* s'au dat în general numai lupte de artilerie. Spre sud dela *Ypern* am zădărnicit încercările dușmanului de-a întreprinde noaptea eșiri în contra noastră. — In *Champagne* trupele noastre au înaintat, i-am luat dușmanului câteva tranșee făcând și 60 de prizonieri. — Spre nordost dela *Le Mesnil* am zădărnicit prin focul artileriei și infanteriei noastre atacurile în masă ale Francezilor cauzându-le pierderi foarte grele. Am respins eșirile întreprinse de Francezi spre ost dela *Badonviller*. Luptele începute eri spre vest dela *Münster* și spre nord dela *Sennheim*, — in *Vosgi*, — nu s'au sfârșit încă.

Pe câmpul de operații dela est: Spre nord-vest dela *Grodno* operațiile noastre se desfășură sistematic (cu plan). Am respins atacul de noapte al Rușilor îndreptat în contra localității *Mozarce*, spre nordost dela *Lomza*. Și spre vest dela *Prasnis* am respins mai multe atacuri rusești. Spre sudost dela *Rawa* atacurile noastre au fost încununete cu succes; am făcut prizonieri 3400 de soldați dușmani cuprinzând și 16 mitralieze.

Berlin, 8 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: Piloți (aviatori) dușmanul au aruncat bombe asupra *Ostendei*, cari au omorât trei Bel-

Soldați morți în Sibiu. În spitalul garizoanei din Sibiu au răposat în zilele din urmă: **Glotașul Petru Elekes** dela regimentul de honvezi 22; s'a născut în Uifalau, comitatul Ciuc; a fost înmormântat în 6 Martie, după ritul bisericii romano-catolice. **Honvedul recrut Ioan Oprîșer** dela regimentul 23; s'a născut în Hășdat, comitatul Hunedoarei; a fost înmormântat în 7 Martie, după ritul bisericii greco-orientale. — **Rezervistul Moise Mocușa** dela regimentul de infanterie 83; s'a născut în Curtici, comitatul Arad; a fost înmormântat în 9 Martie, după ritul bisericii gr.-cat. — **Honvedul rezervist Imre Salai** dela regimentul 18; s'a născut în Răbășmjen, comitatul Vas; a fost înmormântat în 9 Martie, după ritul bisericii rom.-cat. — **Honvedul Iosif Mészáros** dela regimentul 13; s'a născut în Szarfold, comitatul Sopron; a fost înmormântat în 10 Martie, după ritul bisericii rom.-cat. — **Infanteristul Moise Turtuba** dela regimentul 31; s'a născut în Poiana Mărului, comitatul Făgăraș; a fost înmormântat în 10 Martie după ritul bisericii gr.-or. — **Honvedul Pa-**

vel Pflugger dela regimentul 23; s'a născut în Szentmargitbánya, comitatul Sopron; a fost înmormântat în 11 Martie, după ritul bisericii romano-catolice. —

Un post de cantor. Biserica gr. or. din comuna Rășinari are lipsă de un cantor, cântăreț bun și cunoscător de tipic. Salar fix dela biserică 200 cor., venite laterale circa 100 cor. Să se adreseze comitatului parohial gr.-or.

Târgul de vite de prăsilă în Sibiu se va ținea în anul acesta la 9 Aprilie n., în târgul cel nou de vite. La târg se admite (lasă): Taurii și tăurecii, vaci și vițele de rassa originală curată Pinzgau și Simmenthal și astfel de încrucișări, la cari rassa de Pinzgau sau Simmenthal bate la ochi. Nu e permis a mâna boi sau junci; acestia sau alt soi de vite cornute nu se vor admite. Târgul se începe la 7 oare dimineața și durează o zi. Premii nu se vor împărți din cauza războiului. Vinderea și cumpărarea pentru măiat sau pentru negoț e oprită. Măcelari și neguțătorii de vite sunt escluzi dela târg. *Comisia economică comitatensă.*

Trei așezăminte ajutate de un omersant român. Vrednicul comersant, dl *Moise Oprîș* din Armeni, de al cărui nume sunt legate multe întreprinderi folositoare de acolo, a binevoit a depune la mâna dlui *Victor Torășianu* suma de 200 coroane cu dorința de a fi trecut în șirul membrilor fondatori ai Reuniunii meseriașilor sibiieni taxa de 100 cor., apoi în șirul celor pe viață ai Reuniunii române de agricultură d'n comitatul Sibiu cu taxa de 80 cor., mai departe cu cor. 10 dar la fondul Andreiu baron de Șaguna pentru ajutorarea cu preferință a văduvelor și orfanilor ostașilor căzuți în războiu și cu cor. 10 la fondul „Azilului” al Reuniunii române de înmormântare din Sibiu pentru alăpostirea orfanilor și a neputincioșilor noștri săpătați. Fapta atât de grăitoare a dlui Oprîș este vrednică de a fi urmată și de alții.

Moară arsă. Sâmbăta trecută a ars meara iui Marton Rosenthal din Bichig-Ciaba, în urma unei exploziuni a cazanului. A căzut pradă focului 15 mii măji metrice de grâu și făină, care toată a fost prefăcută în cenușă.

O patrulă cu Ski atacă pe Ruși în Carpați.

— Vezi descrierea la pagina 6. —

